

Kullamaa Keskkool

Pirja Laanemets
KULLAMAA TURISMIKAART
Praktiline töö

Juhendaja: õp Tiina Kalda

Kullamaa 2015

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. Kullamaa valla turismiressursid	4
1.1 Majutus	4
1.2 Reisiransport	4
1.3 Sündmused.....	5
1.4 Huviväärsused.....	5
1.5 Aktiivtegevused ja rekreatsioon	7
1.6 Jaekaubandus	7
2. Turismikaardi valmistamine	8
2.1 Teoreetiline taust.....	8
2.2 Kasutatav materjal ja kontseptuaalne lahendus	8
.....	8
2.3 Tööprotsessi kirjeldus	9
.....	9
2.4 Töötulemuse kirjeldus ja järelalus	11
Kokkuvõte	12
KASUTATUD ALLIKATE LOETELU	14
LISA 1	16
LISA 2	17

SISSEJUHATUS

Valisin antud teema, kuna pean oluliseks teada põhjalikult oma kodukandi turismiressursse ja tõsta inimeste teadlikkust Kullamaa valla kui turismisihtkoha osas. Minu arvates on väga tähtis, et siinset piirkonda külastavad inimesed saaksid kerge vaevaga infot selle kohta, kus nad viibivad ning millised on võimalused oma silmaringi avardada ning puhkust veeta. Turismisihtkohana on Kullamaal potentsiaali, kuna siinkandis on huvitavaid looduslikke ja pärandkultuuriobjekte, kultuuriväärtusi ning ka võimalus aktiivseks vaba aja veetmiseks ja ööbimiseks. Teema muudab aktuaalseks see, et praegu selline Kullamaa turismiinfot koondav kaart puudub. Käesolev praktilist laadi uurimustöö on ajendatud Kullamaa Vallavalitsuse soovist muuta oma valla külalistele siinviibimine meeldivamaks ja informatiivsemaks. Järgnev materjal tutvustab Kullamaa põhilisi turismiressursse – majutus-, toitlustus- ja puhkamisvõimalusi ning huviväärsusi.

Praktilise töö **eesmärk** koostada Kullamaa valla ja asula lähiümbruse turismiobjekte tutvustav turismikaart, mis on kõigile inimestele kergesti kättesaadav ja lihtsasti hoomatav.

Lähtuvalt eesmärgist on püstitatud järgmised **ülesanded**:

1. Töötada läbi olemasolevad kajastused Kullamaa turismiobjektide kohta.
2. Koostada turismiobjektide lühikirjeldused ja kasutada saadud infot lõppresultaadina valmival turismikaardil.
3. Koostada Kullamaa turismikaart.

1. KULLAMAA VALLA TURISMIRESSURSID

1.1 Majutus

Kullamaa vallas asuvad mitmed erinevad majutuskohad, mis lisaks majutusele pakuvad ka toitlustust ja erinevaid tegevusi.

Kullamaa valla majutuskohad on: Kullamaa Puhkekeskus (põhikohti on 20), Kullamaa Jahiloss Karukoobas (kuni 60 kohta), Paepealse Turismitalu (majutab 22 inimest), Altmäe talu (9 voodikohta). Peale nende tegutseb Kullamaa vallas ka palju külaseltsi koos oma seltsimajadega, ka nendes saab ööbida ja ka võimalusel end ise toitlustada. Hetkel on see võimalik vaid Üdruma küla ja Kullametsa seltsimajas (16 voodikohta). Seltsimajad on järgmised: Üdruma Küla seltsimaja, Kullametsa seltsimaja, Liivi seltsimaja ja Koluvere seltsimaja (Kullamaa valla koduleht).

1.2 Reisitransport

Kullamaa küla asub Tallinnast 83 km kaugusel, maakonnakeskusest Haapsalust 45 km kaugusel. Kullamaa valda läbib Risti-Virtsu maantee. Kaugus Lihulasse on 35 km ja Märjamaale 28 km (Kullamaa valla koduleht). Kohalikud transpordiolud turismi seisukohast on keskmised. Maakonnakeskusesse otse Kullamaalt liigub ainult 2 bussiliini, üks hommikuti ja teine õhtuti. Kuna vald asub Risti-Virtsu maantee ääres, liigub sellel marsruudil busse palju ja Tallinnasse minekuks ei pea tegema ümberistumisi. Pealinnaga ühendavaid bussiliine, mis peatuvad ka Kullamaal on kokku 11 (Tpileti kodulehekülg). Pealinnast Kullamaale sõidab bussiliine kokku 9 (Tpileti kodulehekülg). Turistile teeb asja keeruliseks see, et bussid peatuvad maantee ääres ja Kullamaa asulasse jõudmiseks peab jalutama mõne kilomeetri.

1.3 Sündmused

Kullamaa vallas toimuvad mitmed iga-aastased ja traditsiooniks saanud üritused ja sündmused. Enamus nendest toimub kohalikus kultuurimajas, ka kohalik kool kasutab Kullamaa Kultuurimaja ürituste läbiviimiseks. Sündmused Kullamaa vallas ja Kullamaa Kultuurimajas: uue aasta ilutulestik Kullamaal, Eesti Vabariigi sünnipäevale pühendatud Kullamaa Keskkooli aktus, vastlapäeva tähistamine Kullamaa tehisjärve ääres, emadepäevale pühendatud kontsert, Eesti Meistrivõistlused Vibujahis, Kullamaa Keskkooli lõpuaktused, võidupüha ja jaaniõhtu Kullamaal, Kullamaa Vibufestival, jõulukontsert, kooli taidluspeod, kooli ja lasteaia jõulupeod (Kullamaa valla koduleheküljel).

1.4 Huviväärsused

Kullamaal on mitmeid huvi- ja vaatamisväärsusi. Goldenbecki majas, mis on ka noorte vabaaja veetmise koht, asuvad raamatukogu, postkontor, perearst, juuksur, ilukabinet, aeroobikasaal, jõusaal, saun ja konverentsisaal. Eesti Evangeelne Luterlik Kirik – Kullamaa Püha Johannese kogudus on ehitatud 13. sajandi lõpus. Kirikuaias pakub huvi Sitakoti Matsi ratasrist aastast 1621. Kullamaa kalmistule on maetud mitmed tuntud inimesed sealhulgas näitleja Aare Laanemets ja helilooja Rudolf Tobias, kelle nimeline park asub Kullamaal. Mälestussammas, mis on püstitatud Eesti vabaduse eest langenud kullamaalastele, asub kiriku lähedal. Valla territooriumile jääb Koluvere linnus ja mõis, hetkel rohkem tuntud Koluvere lossi nime all. Looduslikest vaatamisväärsustest võib nimetada Kullamaa tehisjärve (Kullamaa valla koduleheküljel).

Eesti Looduse Infosüsteemi (EELIS) andmetel asuvad Kullamaa vallas kaitsealused Koluvere mõisa park ja Liivi mõisa park, Marimetsa looduskaitseala, valla territooriumile jäävad ka Käntu-Kastja, Laiküla, Luiste, Marimetsa-Õmma hoiualad. Kaitstava looduse üksikobjektina on ära märgitud Koluvere saar. Kullamaa valla metsades on mitmed väike-konnakotka, suur-konnakotka, üks metsise ja üks kaljukotka püsielupaik. Ürglooduse objektina on arvele võetud Kullamaa liivamäed e. liivik, mis asub Kullamaa surnuaiast ca 300 m loodes (EELIS).

Pärandkultuuriobjektidest asuvad Kullamaa valla territooriumil Kullamaa Arboretumi dendropark, Kullamaa Jäägrikoda, Kullamaa kirikumõis-pastoraat, Kullamaa mets, Kullamaa metskonna kontor, Kullamaa metskonna töökoda ja puhastusseadmed, Kullamaa Rohumäe mets, Kullamaa vesiveski, lühterkuused Kullamaa kalmistul, Pronksiaja asulakoht Kullamaal, Silgi-Kullamaa tee Ubasalu külas (EELIS).

Maa-ameti kultuurimälestiste kaardi põhjal on Kullamaa vallas mitmeid vanu asulakohti (Üdruma, Päri, Ubasalu, Kullamaa lähistel), ohvriallikaid, ohvrikive, kivikalmeid. Kultuurimälestistena on kaardile kantud Vaikna mõisa sild, Koluvere mõisa park, turbiinihoone, koeramonument, viinavabriku sild, pargi paviljon, moonakamaja, pargi piirdemüür, Koluvere linnus vallikraaviga, Jõgeva kõrtsihoone ja kõrtsi kivisild, Kullamaa vesiveski, linnus „Rohumägi“, Rudolf Tobiase haud, Kullamaa kirikuaed ja kalmistu, Kullamaa kirikuaiakabel, Kullamaa kirik, Vabadussõja mälestussammas, Kullamaa pastoraadi ait (Maa-ameti kaardiserver).

Maa-ameti pärandkultuuri objektide kaardilt võib leida samuti mitmeid Kullamaa valla territooriumile jäävaid objekte – taliteid, sõjateid, metsateid, kiviaedu, talukohti. Pärandkultuuri objektidena on arvel näiteks Kullamaa Rohumäe mets ja männik, lühterkuused kalmistul, Linnumets, Riiumets, Karl Veigeli mets, Kullamaa Arboretumi dendropark, metsanduse näidisalad, Vaigukogumispunkt Liivamännikus, Tammiku puisniit, metsavenna punker Saare metsas, Saare saun, Kullamaa vesiveski, vetravila, Kullamaa kirikumõis ja pastoraat, Vene õigeusu kiriku vare, Silla kõrtsihoone, kivisild, postkontor, munakivitee, kooli asukoht, Päri mõis, kõrts ja sepikoda, Iideva ohvrikivi, Jõgisoo veski, Tupla kõrts, Liivi esmamainimise kivi, Liivi kool, Üdruma Valge hobuse kivi. Eelpool nimetatud on ainult osa valda jäävatest pärandkultuuri objektidest (Maa-ameti kaardiserver).

1.5 Aktiivtegevused ja rekreatsioon

Aktiivtegevusena on Kullamaa vallas võimalik Paepealse Turismitalus koostöös Kullamaa Jahi- ja Kalameeste Seltsiga tegeleda sportinguga, mis on haavlipüssist laskmine lendavate märkide pihta. Paepealse Turismitalus on kohapeal võimalik veel tegeleda petangue, pulgatennise, noolemängu ja minigolfiga (rajamisel). Võimalik on ka rentida jalgrattaid (5) ja 6 HV mootoriga paati. Paepealse Turismitalu korraldab ka ajaloo- ja kultuurireise koos giidiga.

Valida saab ca 4 tundi kestvaid tuure (Mõisatuur ja Pärandkultuurituur) ja matkasid Laiküla ja Marimetsa rappa (Paepealse Turismitalu kodulehekülj).

Kullamaa Puhkekeskuses saab tegeleda vibulaskmisega, laserspordiga, loquiz'ga, gepsimisega, mängida suhtlusmängu „Kapo kuulab“, „Nagu nupud laual“ ehk „Reis ümber maailma“, on võimalus osaleda räätsamatkal Marimetsa rabas ning saab korraldada ka ise väikese filmifestivali või fotojahi.

1.6 Jaekaubandus

Kullamaa vallas tegutseb kolm külapoodi. Suurim neist on Kullamaa kauplus. Kõik kolm: Kullamaa, Liivi ja Koluvere kauplused kuuluvad Lihula Tarbijate ühistule. Kõikidest poodidest on võimalik kätte saada eluks vajalikud tooted (söök, jook, majapidamistarbed jms). Vallas tegutseb ka postkontor, mis asub uue Goldenbecki noortekeskuse 1. korrusel. Vallamajas asub apteek, mis avati taas 2013. aastal ning on Nore apteegi haruapteek. Apteek oli enne 4 aastat suletud (Läänlane kodulehekülj). Kullamaal töötab ka Hiie Tiisleri Perearsti punkt (Kullamaa valla kodulehekülj).

2. TURISMIKAARDI VALMISTAMINE

2.1 Teoreetiline taust

Turismikaardi valmistamisel töötasin läbi majutus- ja toitlustusasutuste kodulehed, kust sain infot pakutavate teenuste ja asukohtade kohta (Paepealse Turismitalu, Kullamaa Puhkekeskuse ja Kullamaa Jahilossi Karukoobas kodulehed), puudus Altmäe Talu koduleht. Majutus- ja toitlustusvõimalusi ning asukohti uurisin ka seltsimajade kodulehtedelt (Üdruma küla, Kullametsa küla). Ülevaate turismiga seotud ettevõtetest sain Kullamaa valla kodulehelt. Kultuuriväärtuste ja pärandkultuuriobjektide andmed ning kaart pärinevad Maa-ameti kaardiserverist (Kultuurimälestiste kaardirakendus, Pärandkultuuri kaart) ja kaardilt

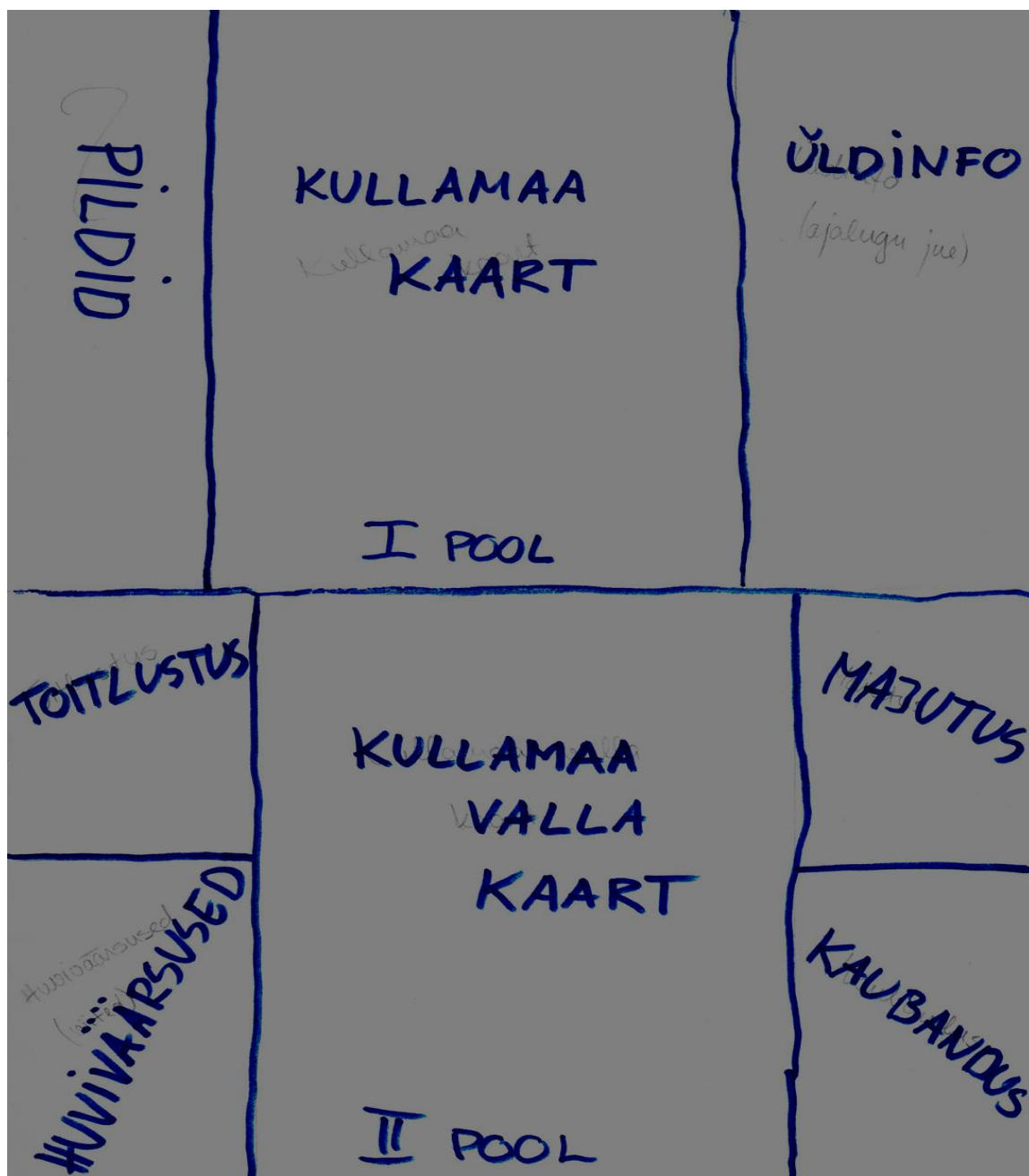
„Kohapärimusega seotud paigad Läänemaal“, loodusobjektide nimekirja ja asukohad leidsin Eesti Looduse Infosüsteemist. Turismiobjektide asukoha määramisel oli abiks ka Google Maps ning piltide lisamisel kasutasin Google'i pildiotsingut.

2.2 Kasutatav materjal ja kontseptuaalne lahendus

Turismikaart on mahutatud A3 paberile. Ühele poolele on paigutatud Kullamaa valla kaart, millele on märgitud numbritega valla turismiobjektid ja lisatud turismiobjektide nimekiri. Teisel pool on Kullamaa küla kaart, millele on märgitud olulisemad turismiobjektid Kullamaa lähiümbruses ning objektide nimekiri. Mõlemad pooled on illustreeritud piltidega (näiteks Paepealse Turismitalu, Kullamaa kirik, Vabadussõja mälestussammas, Marimetsa raba). Pildid on paigutatud kaartidel külgedele ning turismiobjektide nimekirjad alla. Kaardi ülemisse ossa on paigutatud pealkirjad. Pildid on varustatud numbritega, et kaardi vaataja saaks aru, milline näeb nimetatud objekt välja. Kaart on kokkuvolditav.

2.3 Tööprotsessi kirjeldus

Enne arvutis kaardi valmistamist panin tavalisele A4 paberile kirja, mis võiks kaardil olla. Jaotasin paberi mitmeks osaks, et saada ettekujutust, milline võiks tulla lõplik tulemus ja kuidas oleks kõige otstarbekam kaarti, pilte ja teksti paigutada. Seejärel hakkasin tööd edasi tegema arvutis. Kasutasin Open Office.org Writer programmi. Kõigepealt paigutasin A3 suurusele paberile keskele kaardi, seejärel otsisin pildid internetist, laadisin alla ja lisasin kaardi külgedele. Kaardile turismiobjektide asukohti märkides tegin kõigepealt ellipsid, muutsin suurused 0,50*0,50; kirjutasin numbri sisse ja asetasin kaardil vajaliku koha peale. Pildidel on kasutatud suurust 1,0*1,0. Objektide nimekirja ja pealkirja tegemisel kasutasin tekstikasti, kuhu trükkisin nimetused ja paigutasin kaardi all- ja üla ossa. Taustavärvina kasutasin sinist. Allpool on toodud esialgne kavand paigutusest (Joonis 1).

Joonis 1. A4 peale tehtud algne turismikaardi plaan

2.4 Töötulemuse kirjeldus ja järeltus

Töötulemusena valmis Kullamaa valla ja küla turismikaart, millele on märgitud Kullamaa valla toitlustus- ja majutusasutused, looduslikud vaatamisväärsused, ajaloolised ja kultuurilised huviväärsused. Lisatud on turistile huvipakkuv informatsioon – kaupluste lahtiolekuajad, Kullamaa valla ja turismiettevõtjate kodulehtede aadressid. Turismikaart on välja prinditud A3 paberile ja on kokkuvolditav. Kaardi mõlema poole näidised on toodud lisades.

Kaardist on valminud esialgne versioon, mida edaspidi on võimalik kindlasti täiendada. Kaardile võib lisada näiteks matkamarsruute, täpsemat infot turismiettevõtjate ja vaatamisväärsuste kohta.

KOKKUVÕTE

Minu praktilise töö „KULLAMAA TURISMIKAART“ eesmärgiks oli koostada Kullamaa valla ja asula lähiümbruse turismiobjekte tutvustav turismikaart, mis on kõigile inimestele kergesti kättesaadav ja lihtsasti hoomatav.

Tööprotsess oli keeruline ja aeganõudev. Info kokkukogumine erinevatest allikatest oli huvitav. Sain teada palju ajaloolisi kohti ja asutusi Kullamaa vallas, millest polnud senini teadlik. Mõned kohad kahjuks pole säilinud ja neid ei ole ka kuidagi esile tõstetud, et ka inimesed, kes Kullamaa vallas elavad, teaksid nende objektide asukohta. Soovin, et tänu minu valminud kaardile saaksid inimesed teadlikuks nendest pärandkultuuri- ja loodusobjektidest, mida varem pole ära märgitud või millest igapäevaselt ei räägita.

Info kogumisele järgnenud kaardi kokkupanek andis kogemuse, mida mul enne polnud.

KASUTATUD ALLIKATE LOETELU

1. <http://www.kupuke.ee/Majutus>
2. <http://www.karukoobas.ee/index.php?page=64>
3. <http://www.paepealse.ee/?leht=Majutus>
4. <http://www.visithaapsalu.com/objekt/object/majutus/1333>
5. <http://www.kullametsa.ee/Seltsimaja-rentimine>
6. <http://www.kullamaa.ee/?go=yldinfo>
7. <http://www.tpilet.ee/soiduplaan/7440/tallinn?Scope=All&Date=11-04-2014&Transfer=None>
8. <http://www.tpilet.ee/soiduplaan/tallinn/7440?Scope=All&Date=11-04-2014&Transfer=None>
9. <http://kullamaa.ee/index.php?go=too>
10. <http://kullamaa.ee/index.php?go=golden>
11. <http://kullamaa.ee/index.php?go=turism>
12. Eesti Looduse Infosüsteem (EELIS)
<http://loodus.keskkonnainfo.ee/eelis/default.aspx?id=-666963485&state=6;-666963485;est;eelismat;:>
13. EELIS
http://loodus.keskkonnainfo.ee/eelis/default.aspx?state=22;334349141;est;eelisand;:&comp=objresult=yrg&obj_id=-1692410414
14. EELIS <http://loodus.keskkonnainfo.ee/eelis/default.aspx?state=24;-294849174;est;eelisand;:>
15. Maa-ameti kaardiserver Kultuurimälestiste kaardirakendus
http://xgis.maaamet.ee/xGIS/XGisapp_id=UU60&user_id=at&bbox=270365,6316777.59807256,741174,6714456.40192744&LANG=1
16. Maa-ameti kaardiserver Pärandkultuuri kaardirakendus
http://xgis.maaamet.ee/xGIS/XGis?app_id=UU218&user_id=at&punkt=501954,6523

126&zoom=9026.23409396329&LANG=1

17. <http://www.udruma.ee/index.php?p=avaleht>

18. <http://www.paepealse.ee/>

Kullamaa vald

X-GIS. Määratletud, Koik õigused kaitstud.

1. Amanda Puhvet	13. Marimetsa raba	Lihula TÜ Kullamaa kauplus E-L 9-19 P 10-17
2. Pääri pubi	14. Marimetsa matkarada	
3. Paepäise Turismitalu	15. Leilaktila hisi	Liivi kauplus E-R 9-17 L 10-15 P suletud
4. Kullamaa Jahiloss/Kanukoobas	16. Liivi mõisa park	
5. Kullamaa Puhkekeskus	17. Kullamaa liivik	Koluvere kauplus E-R 9-18
6. Üdruma Seltisimaja	18. Kullamaa Arboretumi dendropark	
7. Liivi Seltisimaja	19. Kullamaa vesiveski	www.kullamaa.ee
8. Kullametsa Seltisimaja	20. Ohvikivi „Hiiekivi“	
9. Koluvere Seltisimaja	21. Hiiepao ja Hiiepao allikas	
10. Koluvere Loss	22. Ohviallikas „Hiieallikas“, hiieniepuu ja hiiekivi	
11. Siila Vene õigeusu kiriku vare		
12. Kullamaa kirik		

Kullamaa küla

X-GIS. Maa-amet. Koik õigused kaitstud.

0 200 400m

KULLAMAALANE

KULLAMAALANE PÄRI

<http://www.paepealse.ee/>
<http://kupu.ee/>
<http://www.karukoobas.ee/>
<http://kullamaakogudus.edicy.co/>
<http://www.kullamaa.edu.ee/>
<http://udruma.ee/>
<http://www.kullametsa.ee/>
<http://liivinaiselts.blogspot.com/>
<http://www.koluveri.ee/>

<ol style="list-style-type: none"> 1. Paepealse Turismitalu 2. Kullamaa Puhkekeskus 3. Päri pubi 4. Kullamaa kauplus 5. Kullamaa kirik 6. Kullamaa kirikumõis-pastoraat 7. Kullamaa kirikuised ja kalmistu 8. Heilooja R. Tohiase haud 9. Rõngasriist Sitakoti Matsi haud 	<ol style="list-style-type: none"> 10. Vabadussõja mälestussammas 11. Kullamaa kultuurimaja 12. Goldenbecki maja 13. Linnus Rohumägi 14. Kullamaa vesiveski 15. Lühterkused Kullamaa kalmistul 16. Sajaharuline mänd 17. Kullamaa liivik
--	--